

BIULETYN

CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH

Warszawa, dnia 26 sierpnia 1961 r.

Nr 9

SPIS TREŚCI:

Dział A

	str.
Poz. 88 — uchwała XIII Plenum Centralnej Rady Związków Zawodowych z dnia 8 lipca 1961 r. o zasadach kształcenia, dokształcania i doskonalenia kwalifikacji kadr w gospodarce społecznej	158

Dział B

Poz. 89 — obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 1961 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu dekretu z dnia 6 maja 1953 r. — Prawo górnicze (wyciąg)	163
„ 90 — obwieszczenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 1961 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu dekretu z dnia 21 października 1954 r. o urzędach górniczych	169
„ 91 — rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 czerwca 1961 r. zmieniające rozporządzenie z dnia 28 kwietnia 1960 r. w sprawie funduszu zakładowego w państwowych przedsiębiorstwach przemysłu terenowego	170
„ 92 — uchwała Nr 189 Rady Ministrów z dnia 26 maja 1961 r. w sprawie nadania statutu przedsiębiorstwu „Polskie Koleje Państwowe” (wyciąg)	171
„ 93 — rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 1961 r. w sprawie uzupełnienia tabeli stanowisk pracowników prezydiów rad narodowych	172
„ 94 — rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 czerwca 1961 r. w sprawie uposażenia pracowników prezydiów dzielnicowych rad narodowych w m. st. Warszawie	172
„ 95 — rozporządzenie Ministrów Szkolnictwa Wyższego, Zdrowia i Opieki Społecznej, Oświaty, Spraw Zagranicznych oraz Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki z dnia 25 maja 1961 r. w sprawie warunków, jakim powinni odpowiadać kandydaci na bibliotekarzy dyplomowanych w szkołach wyższych, oraz w sprawie zasad i trybu składania egzaminów bibliotekarskich	173

DZIAŁA

88

UCHWAŁA**XIII PLENUM CENTRALNEJ RADY ZWIĄZKÓW ZAWODOWYCH**

z dnia 8 lipca 1961 r.

o zadaniach kształcenia, doksztalcenia i doskonalenia kwalifikacji kadr w gospodarce uspołecznionej.

Budownictwo socjalizmu w naszym kraju i związany z nim szybki rozwój gospodarczy i kulturalny oraz postęp w dziedzinie nauki i techniki powoduje wzrost zapotrzebowania na coraz lepiej wykwalifikowane kadry pracowników. Dlatego też konieczne jest ostateczne zlikwidowanie istniejących jeszcze zaniedbań w zakresie wykształcenia podstawowego wśród dorosłych, dwukrotne zwiększenie do 1970 roku liczby wykwalifikowanych robotników i pracowników ze średnim i wyższym wykształceniem zawodowym oraz stworzenie stałego systemu doskonalenia kwalifikacji kadr czynnych zawodowo.

Realizacja tych zadań wymaga dalszego rozwoju szkolnictwa zawodowego wszystkich typów i stopni, a zwłaszcza przyzakładowego i międzyzakładowego oraz zwiększenia inicjatywy i odpowiedzialności w tym zakresie administracji gospodarczej, władz oświatowych, rad narodowych, związków zawodowych i organizacji społecznych.

Ruch zawodowy interesuje się całokształtem rozwoju naszego systemu oświatowego, przede wszystkim zaś tymi zagadnieniami oświatowymi, które powinny znajdować się w centrum uwagi zakładów pracy, a więc sprawą szkół przyzakładowych oraz doksztalcenia i doskonalenia kwalifikacji pracujących.

W związku z tym Plenum CRZZ ustala następujące zadania dla związków zawodowych w zakresie kształcenia kadr oraz podnoszenia kwalifikacji i wiedzy ogólnej ludzi pracy.

I. Kształcenie zawodowe w szkołach przyzakładowych i międzyzakładowych.

Doświadczenie krótkiego stosunkowo okresu, jaki upłynął od chwili powstania pierwszych szkół przyzakładowych, wykazuje, że są już szkoły, które w wyniku bezpośredniego zainteresowania się zakładów pracy sprawą kształcenia własnych kadr — wyrosły na placówki rzetelnego nauczania zawodowego i wychowania obywatelskiego. Jednakże resorty i związki zawodowe nie pracują dostatecznie nad upowszechnieniem tych dobrych przykładów.

Nie zostały też podjęte właściwe wysiłki ze strony wielu resortów gospodarczych, związków i samorządów robotniczych w celu zapewnienia realizacji uchwały VII Plenum KC PZPR w odniesieniu do zadań rozbudowy w bieżącej pięcioletce szkół przyzakładowych i międzyzakładowych oraz polepszenia warunków pracy szkół już zorganizowanych.

Plenum CRZZ zwraca się do resortów i zarządów głównych, aby podjęły energiczne kroki ma-

jące na celu przyspieszenie opracowania programu pełnej realizacji zadań w tym zakresie i przystąpiły do jego wykonania.

Do ważniejszych spraw, które powinny pozostać w centrum uwagi resortów, związków zawodowych i zakładów pracy należą:

1. Zwiększenie liczby miejsc dla kształcenia zawodowego młodocianych i przygotowanie przez wszystkie większe zakłady produkcyjne odpowiednich pomieszczeń dla szkół przyzakładowych; wyodrębnienie warsztatów szkoleniowych i stanowisk uczniowskich, bądź stworzenie innych możliwości odbywania zajęć praktycznych; zaopatrzenie szkół w pomoce naukowe, zorganizowanie gabinetów i pracowni, przedmiotowych.

Wymaga to określenia przez resorty najniezbędniejszych potrzeb w zakresie budowy szkół i adaptacji innych lokali oraz zapewnienia na ten cel, jak również na wyposażenie szkół koniecznych środków finansowych i rzeczowych, wykorzystując zasad oszczędnego gospodarowania tymi środkami.

2. Podniesienie poziomu nauczania i wychowania w szkołach przyzakładowych i międzyzakładowych przez:

— doskonalenie programów, metod nauczania teoretycznego i zajęć praktycznych w tych szkołach oraz zajęć wychowawczych i pozalekcyjnych,

— rozbudzanie wśród młodzieży zainteresowań w dziedzinie nowatorskiej myśli technicznej i racjonalizacji, zapoznanie jej z doświadczeniami brzdąk pracy socjalistycznej i innymi formami współzawodnictwa,

— zwiększenie pomocy szkole przez grupy działania ZMS, zakładowe koła organizacji technicznych, kluby techniki i racjonalizacji oraz placówki kulturalno-oświatowe w celu wdrażania młodzieży do udziału w życiu społeczno-gospodarczym i kulturalnym załogi,

— należyty dobór przez dyrekcje zakładów pracy i organa samorządu robotniczego stałej kadry nauczycieli przedmiotów zawodowych i instruktorów tych szkół głównie spośród doświadczonych pracowników inżynieryjno-technicznych własnego zakładu. Kadre tę powinno cechować odpowiednie przygotowanie fachowe, umiejętność pracy z młodzieżą, dążenie do doskonalenia swych kwalifikacji zawodowych i pedagogicznych, aktywne uczestniczenie w realizacji zadań wychowawczych szkoły.

3. Zaostrzenie przez resorty i związki zawodowe kontroli nad tym, aby administracje zakładów pracy zapewniały właściwe warunki bezpieczeństwa i higieny szkoleniu i zajęciom praktycznym młodzieży. Techniczna i społeczna inspekcja pracy

winni sprawować stały nadzór nad wywiązywaniem się administracji z jej obowiązków w tym zakresie.

4. Otoczenie przez zakłady pracy stałą opieką uczniów szkół przyzakładowych i międzyzakładowych oraz młodzieży pobierającej naukę bezpośrednio w zakładach pracy i w systemie innych form kształcenia i doksztalcania;

— zwiększenie dotacji państwowej na zasiłki dla uczącej się młodzieży i pozostającej w trudnych warunkach materialnych oraz właściwy rozdział kwot przeznaczonych na ten cel;

— dalsza rozbudowa internatów przy szkołach na niektórych terenach kraju oraz pełniejsze zabezpieczenie funduszy przez zainteresowane zakłady pracy i prezydium WRN na utrzymanie tych internatów;

— opracowanie przez Komitet Pracy i Płac oraz Ministerstwo Oświaty programu poradnictwa zawodowego dla młodzieży ze szczególnym uwzględnieniem poradnictwa dla dziewcząt oraz ściśle powiązanie go ze szkołami ogólnokształcącymi i zakładami pracy.

5. Ścisłe powiązanie szkół przyzakładowych i międzyzakładowych z zakładami pracy i załogami oraz zapewnienie im należytego miejsca w całości kształcenia życia ekonomicznego i kulturalnego przedsiębiorstw.

Resorty i związki zawodowe mają obowiązek dopilnowania, by szkoły te były traktowane przez administrację przedsiębiorstw jako organiczną część zakładów pracy.

W tym celu dyrekcje zakładów pracy oraz samorządy robotnicze zapewnią kierownictwu i personelowi pedagogicznemu tych szkół możliwość zaznajomienia się z najważniejszymi sprawami zakładu i załogi, udział w opracowywaniu zakładowego programu postępu technicznego i długofalowego planu podnoszenia kwalifikacji załogi.

Konieczne jest także bliższe powiązanie zakładów pracy z tymi szkołami przez aktywny udział przedstawicieli rad zakładowych w komitetach rodzicielskich szkół zawodowych oraz przez systematyczną kontrolę pracy szkół przyzakładowych, prowadzoną przez samorząd robotniczy i władze oświatowe.

6. Dalsze rozwijanie sieci szkół międzyzakładowych dla potrzeb mniejszych zakładów pracy. W tej dziedzinie szczególne zadania mają kuratoria okręgów szkolnych i wojewódzkie komisje związków zawodowych.

7. Wydatne powiększenie rozmiarów szkolenia zawodowego dziewcząt w systemie kształcenia przyzakładowego i międzyzakładowego.

Plenum CRZZ zobowiązuje instancje związkowe do upowszechniania doświadczeń przodujących szkół przyzakładowych we współdziałaniu z władzami oświatowymi i administracją gospodarczą.

II. Szkolenie zawodowe i podnoszenie kwalifikacji bezpośrednio w zakładach pracy.

Przedsiębiorstwo socjalistyczne powinno stać się w pełni szkołą wychowania i kształcenia zawodowego.

Wzrastające wymagania kwalifikacyjne zobowiązują administrację zakładów pracy, organizacje związkowe i młodzieżowe, samorząd robotniczy do pełnego wykorzystania posiadanych możliwości rozszerzania zasięgu szkolenia młodocianych i dorosłych oraz podnoszenia poziomu tego szkolenia. Szkolenie prowadzone bezpośrednio w zakładach pracy powinno gruntownie przygotować pracowników do zawodu, dając im pełne kwalifikacje.

1. System szkolenia organizowanego przez zakłady pracy wymaga zasadniczego rozszerzenia, usprawnienia i koordynacji. W tym celu konieczne jest ustalenie przez samorząd robotniczy planu działania w zakresie podnoszenia kwalifikacji i doksztalcania, zabezpieczającego bieżące i perspektywiczne potrzeby w dziedzinie podnoszenia kwalifikacji załóg i umożliwiającego robotnikom uzyskanie pełnych kwalifikacji. Programy kursów, podobnie jak programy szkół przyzakładowych powinny być uzupełnione wybranymi zagadnieniami dotyczącymi samorządu robotniczego, ekonomiki przedsiębiorstw, bezpieczeństwa i higieny pracy. W szkoleniu organizowanym w zakładach pracy, obok właściwego doboru instruktorów szkolenia zawodowego, konieczne jest zapewnienie tym instruktorom systematycznych konsultacji metodyczno-dydaktycznych.

2. Plenum wypowiada się za usprawnieniem systemu zdobywania przez robotników określonych tytułów kwalifikacyjnych i przyśpieszeniem powoływania przy zakładach pracy komisji przez kuratoria okręgów szkolnych, jak również za zmianą dotychczasowej nomenklatury w tej dziedzinie w zawodach, w których jest to możliwe i uzasadnione.

Plenum uważa, że nie ma uzasadnienia przyznawanie tytułów kwalifikacyjnych wg stosowanej obecnie terminologii, jak np. „wykwalifikowany robotnik w zawodzie ślusarskim“ zamiast zgodnego z postulatami załóg tytułu „wykwalifikowany ślusarz“. Plenum zobowiązuje Prezydium CRZZ do przedłożenia rządowi odpowiednich wniosków w tej sprawie.

3. Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej powinno zabezpieczyć wykonanie przez służbę zdrowia obowiązku ochrony zdrowia pracowników szkolonych w zakładach pracy, szczególnie młodocianych, przez zapewnienie stałej opieki lekarskiej, systematyczne, wstępne i okresowe badania lekarskie.

4. Jedną z form pogłębiania przygotowania zawodowego zdobytego w szkole oraz nabywania umiejętności stosowania teoretycznych wiadomości w działaniu praktycznym — jest wstępny staż pracy absolwentów szkół zawodowych i wyższych uczelni. W tej dziedzinie konieczne są dalsze usprawnienia ze strony administracji zakładów pracy i kontrola społeczna ze strony organizacji związkowych i młodzieżowych przede wszystkim w zakresie:

— zaktualizowania w ciągu bieżącego roku programów wstępnego stażu pracy i zapewnienia pełnej ich realizacji;

— stałego doskonalenia tych programów w zakładach produkcyjnych i przedsiębiorstwach bu-

dowlanych, zwracając uwagę na wdrażanie absolwentów szkół do pełnego udziału w wykonywaniu planowych zadań produkcyjnych oraz właściwe zaznajomienie się z funkcjonowaniem podstawowych komórek organizacyjnych przedsiębiorstwa;

— dopełniania przez kierownictwo zakładów pracy obowiązku zawierania umów dotyczących stażów pracy i zapewnienia właściwej opieki nad stażystami;

— rozważenia możliwości skrócenia wstępnego stażu pracy dla absolwentów techników zatrudnionych przy bezpośredniej obsłudze maszyn i urządzeń.

Plenum uznaje za niezbędne, by administracja gospodarcza, rady narodowe i szkoły bardziej planowo niż dotychczas realizowały program zatrudnienia absolwentów szkół zawodowych wszystkich szczebli.

Plenum uważa także, że należy stworzyć warunki ekonomiczne umożliwiające niektórym zakładom pracy — posiadającym szczególne w tej dziedzinie potrzeby i możliwości — zwiększenie liczby stażystów ponad zatwierdzone aktualne plany zatrudnienia i funduszu płac, w ramach utworzonych w tym celu rezerw funduszu płac w resortach.

5. Usprawnienia wymaga organizacja praktyk produkcyjnych uczniów szkół zawodowych i studentów. Dyrekcje zakładów powinny w porozumieniu ze szkołami ustalać programy praktyk, wnikliwie kontrolować ich przebieg i zapewniać opiekę dozoru technicznego nad praktykantami.

Zjednoczenia i zarządy okręgowe związków zawodowych powinny upowszechniać najlepsze doświadczenia zakładów pracy w organizowaniu praktyk oraz osiągnięcia tych szkół, które wraz z większą grupą uczniów-praktykantów delegują na okres praktyki odpowiednio przygotowanego pracownika szkoły w charakterze opiekuna młodzieży.

III. Kształcenie, doksztalcanie ogólne i zawodowe pracujących w systemie szkolnym i pozaszkolnym.

Plenum CRZZ uważa za niezbędne zapewnienie dalszego rozwoju i usprawnienie systemu kształcenia pracujących w dostosowaniu do bieżących i perspektywicznych potrzeb gospodarki narodowej oraz stwarzanie pracującym coraz lepszych warunków do godzenia pracy zawodowej z nauką w szkole.

W tym celu:

1. Ministerstwo Oświaty i Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego wspólnie z CRZZ, resortami gospodarczymi, związkami branżowymi i organizacjami młodzieżowymi powinny ustalić plan dalszego rozwoju szkolnictwa wszystkich stopni dla pracujących, zwracając przy tym uwagę na jego ściślejsze wiązanie z zakładami pracy, m. in. przez organizowanie przy przedsiębiorstwach szkół podstawowych, techników zawodowych i tam, gdzie są ku temu odpowiednie potrzeby i warunki — filii wyższych uczelni technicznych i ekonomicznych.

2. Programy, podręczniki i metody nauczania dorosłych powinny być dostosowane do potrzeb,

zainteresowań i możliwości człowieka dorosłego. W tym celu:

— doksztalcanie pracujących na poziomie podstawowym powinno być zróżnicowane, odrębne dla młodocianych i dorosłych. Program doksztalcenia uwzględniać powinien w coraz szerszej mierze elementy wiedzy praktycznej i nauk przedmiotów zawodowych. Posiadanie wykształcenia podstawowego powinno stanowić zasadniczy warunek przyjmowania na wszelkiego rodzaju szkolenie zawodowe, dające określone kwalifikacje i uprawnienia;

— konieczne jest ustalenie i wprowadzenie w życie tam, gdzie istnieją uzasadnione potrzeby, dwustopniowej struktury szkolnictwa zawodowego dla pracujących, a to w ten sposób, żeby absolwenci zasadniczych szkół zawodowych mieli możliwość dalszego kontynuowania nauki w szkołach wyższego stopnia. Wymagać to będzie wprowadzenia odpowiedniego powiązania między programami nauczania tych szkół;

— wraz ze zmianami w programach nauczania szkół zawodowych konieczne jest dokonanie zmian w systemie egzaminów wstępnych na wyższe uczelnie, biorąc pod uwagę konieczność zwiększenia udziału absolwentów tych szkół w studiach wyższych. Celowi temu powinny także służyć organizowane dla absolwentów szkół zawodowych kursy przygotowawcze do egzaminów wstępnych na wyższe uczelnie.

3. Rady zakładowe, rady robotnicze oraz grupy działania ZMS powinny stwarzać w zakładach pracy odpowiedni klimat sprzyjający doksztalcaniu się dorosłych, współdziałać z administracją w prowadzeniu systematycznej rekrutacji do szkół i na kursy, pomagać uczącym się w uzyskiwaniu urlopów szkolnych w okresach odpowiednich dla terminowego kontynuowania nauki, zwolnień na obowiązkowe zajęcia szkolne itp.

4. W celu nadania właściwej rangi wyuczoneму zawodowi oraz pobudzania młodzieży i dorosłych do stałego doksztalcania się i doskonalenia zawodowego konieczne jest wzmoczenie nadzoru przez administrację gospodarczą, instancje i zakładowe organizacje związkowe nad przestrzeganiem zasad zatrudnienia pracowników w zawodach i na stanowiskach zgodnie z ich kwalifikacjami. Kierownictwo zakładów pracy powinno dbać o to, aby pracownicy podnoszący kwalifikacje byli w odpowiednim czasie skierowywani do bardziej odpowiedzialnej pracy i awansowani.

Plenum upoważnia Prezydium CRZZ do przedłożenia Radzie Ministrów propozycji w sprawie zwiększenia pomocy dla kształcących się pracowników, uwzględniając m. in. rozszerzenie urlopów szkoleniowych dla uczących się bez odrywania od pracy robotników korzystających z najniższego wymiaru ustawowego urlopu wypoczynkowego oraz przyznawanie stypendiów w granicach dotychczasowego wynagrodzenia dla najzdolniejszych robotników i pracowników kierowanych na wyższe uczelnie, biorąc przy tym pod uwagę ich stan rodzinny.

*

Stałemu i systematycznemu aktualizowaniu i rozszerzaniu zdobytej w szkole wiedzy ogólnej

i kwalifikacji zawodowych — wychowaniu ideowo-politycznemu i społeczno-kulturalnemu służy pozaszkolna oświata dorosłych, stanowiąca integralną część systemu kształcenia i wychowywania.

Związki zawodowe powinny przejawiać więcej troski o rozwój uniwersytetów robotniczych i powszechnych, organizację odczytów i prelekcji połączonych z filmem, kół zainteresowań i różnych form samokształcenia. Wymaga to od aktywności kulturalno-oświatowej związków zawodowych, od NOT, TWP oraz innych stowarzyszeń oświatowych i naukowo-technicznych oraz placówek kulturalno-oświatowych:

— stałego doskonalenia programów i dostosowywania treści i form pracy oświatowej do rzeczywistych potrzeb ludzi pracy,

— ściślejszego powiązania pozaszkolnej oświaty dorosłych z kształceniem i dokształcaniem pracujących oraz potrzebami zakładów pracy i określonych środowisk społecznych,

— upowszechniania wiedzy technicznej w społeczeństwie przez pełne wykorzystanie do tego celu całej sieci bibliotek naukowych, powszechnych, zakładowych, fachowych, bibliotek domów kultury, klubów, świetlic i szkół, zwłaszcza w środowisku robotniczym.

Wiąże się z tym konieczność zaopatrywania tych bibliotek w pełne zestawy książek i czasopism technicznych i popularnonaukowych oraz podnoszenia kwalifikacji kadr tych placówek.

Konieczne jest racjonalne wykorzystanie przez organizatorów pracy oświatowej kin, radiowęzłów i wielonakładówek oraz innych dostępnych urządzeń kulturalno-oświatowych dla popularyzowania wiedzy technicznej. Działalność ta wymaga zwiększenia koordynacji i planowego działania instytucji i organizacji społecznych, stowarzyszeń oświatowych, wydawnictw, radia i telewizji, zwłaszcza w zakresie upowszechniania wiedzy technicznej.

IV. Wnioski w sprawie zabezpieczenia organizacyjnego i ogólnej koordynacji kształcenia, dokształcania i doskonalenia kwalifikacji zawodowych.

Realizacja zadań w zakresie dalszego rozwoju kształcenia zawodowego kadr i podnoszenia kwalifikacji ogółu pracujących w gospodarce społecznej wymagać będzie szeregu rozwiązań organizacyjnych i skoordynowania poczynań władz państwowych i organizacji społecznych na wszystkich szczeblach.

1. Dotychczasowe dobre doświadczenia wielu zakładów pracy wskazują konieczność koordynowania działalności administracji, organizacji związkowych i młodzieżowych, rad robotniczych, zakładowych kół NOT oraz innych aktywistów zainteresowanych rozwojem oświaty robotniczej. W tym celu Plenum CRZZ uważa za konieczne powołanie w przedsiębiorstwach ośrodków szkoleniowych, które zajmować się będą całością zagadnień szkoleniowych oraz — w myśl ustaleń samorządu robotniczego i przy pomocy komórek szkoleniowych — opracowywać wieloletnie, kompleksowe plany

kształcenia zawodowego i podnoszenia kwalifikacji pracowników oraz formy realizacji tych planów.

Prezydium CRZZ opracuje wspólnie z zainteresowanymi resortami i organizacjami i przedłoży Radzie Ministrów projekt zasad powoływania tych ośrodków wraz z określeniem zadań administracji gospodarczej w tym zakresie.

2. W związku z dalszym rozszerzeniem uprawnień rad narodowych organa terenowej władzy ludowej (komisje planowania, wydziały zatrudnienia, kuratoria i inspektoraty szkolne) powinny w ścisłej współpracy ze związkami zawodowymi i innymi organizacjami ustalać potrzeby w zakresie kształcenia zawodowego młodzieży i dokształcania pracowników oraz plany realizacji tych potrzeb.

Organizacyjne zabezpieczenie współdziałania instytucji państwowych i organizacji społecznych w tym zakresie zapewnią komisje oświaty powiatowych (miejskich) i wojewódzkich rad narodowych, rozszerzone przez udział przedstawicieli związków zawodowych i zakładów pracy. Z inicjatywą w tej sprawie powinny występować wojewódzkie i powiatowe komisje związków zawodowych.

3. W sprawach oświaty zawodowej konieczna jest także ściślejsza koordynacja pracy na szczeblu centralnym — Ministerstwa Oświaty, Komitetu Pracy i Płac i innych resortów, związków zawodowych — w tym ZNP — oraz ZMS, ZMW i innych organizacji społecznych. Dla osiągnięcia tej koordynacji w obecnym okresie pilną potrzebą jest — zdaniem Plenum — odbywanie narad przedstawicieli wspomnianych resortów i organizacji społecznych z udziałem przedstawiciela kierownictwa rządu oraz Prezydium CRZZ.

Jedną z najpilniejszych spraw wymagającą skoordynowanego działania jest opracowanie przez rząd, CRZZ i zainteresowane organizacje społeczne zasad programowych i organizacyjnych systemu podnoszenia kwalifikacji ogółu pracujących oraz długofalowego planu jego realizacji.

Plenum zobowiązuje Prezydium CRZZ do współudziału przy opracowywaniu tego programu i planu działania w oparciu o uchwałę i postulaty wysunięte w dyskusji na XIII Plenum CRZZ.

4. W zakresie różnorodnych prac, mających na celu rozwijanie postępu technicznego i podwyższanie kwalifikacji załóg robotniczych, coraz poważniejsze zadania przypadają inteligencji technicznej. W tym celu Prezydium CRZZ wspólnie z NOT ustala zasady dalszego współdziałania wszystkich instancji i organizacji związkowych ze stowarzyszeniami naukowo-technicznymi.

5. Plenum zwraca się do Ministra Oświaty o reorganizację Instytutu Pedagogiki, tak, aby w jego pracy zostały uwzględnione należycie działy szkolnictwa zawodowego i oświaty dorosłych. Zagadnienia szkolnictwa zawodowego i oświaty dorosłych powinny być badane również przez inne placówki naukowe oraz właściwe katedry szkół wyższych.

6. Plenum CRZZ uważa za niezbędne jak najszybsze powołanie na szczeblu rządowym komisji dla opracowania pełnej nomenklatury zawodów

i specjalności występujących we wszystkich działach gospodarki narodowej.

Opracowana nomenklatura powinna stanowić podstawę do określenia kierunków szkolenia w określonych zawodach i specjalnościach występujących w szkołach zawodowych, szkołach przyzakładowych, na szkoleniu prowadzonym bezpośrednio w zakładach pracy.

Powinny być jednocześnie podjęte prace w zakresie doskonalenia taryfikatorów i ściślejszego ich powiązania z wymogami kwalifikacyjnymi. CRZZ i związki branżowe wezmą aktywny udział w tych pracach.

*

Całokształt spraw związanych z reformą szkolnictwa i rozwojem oświaty robotniczej stawia poważne i odpowiedzialne zadania przed CRZZ, zarządami głównymi, wojewódzkimi komisjami i zarządami okręgowymi związków zawodowych, zakładowymi organizacjami oraz samorządem robotniczym.

1. Konieczne jest, aby do końca września br. odbyły się wspólne posiedzenia prezydiów zarządów głównych związków zawodowych i kolegiów ministerstw w celu dokonania oceny dotychczasowego rozwoju szkolnictwa zawodowego w poszczególnych branżach. W oparciu o analizę potrzeb bieżących i perspektywicznych programów działania w zakresie rozwoju szkół przyzakładowych i międzyzakładowych należy określić niezbędne inwestycje w tej dziedzinie, potrzeby w zakresie kadry nauczycielskiej, zwiększyć liczbę młodzieży przyjmowanej do zakładów na naukę zawodu. Należy także przyspieszyć organizowanie w zakładach sieci niezbędnych kursów i innych form doskonalenia zawodowego, uwzględniając podejmowanie zobowiązań dotyczących podnoszenia kwalifikacji w ramach dalszego rozwoju współzawodnictwa o tytuł brygady pracy socjalistycznej.

2. Zarządy główne powinny określić wspólnie z resortami kierunki systematycznego działania samorządu robotniczego, organizacji związkowych i administracji gospodarczej w rozwijaniu szkolenia i doskonalenia zawodowego w przemyśle, budownictwie, rolnictwie, transporcie, handlu i innych gałęziach gospodarki.

Wytyczne te powinny przewidywać m. in. odbycie do października br. narad w zarządach okręgowych związków zawodowych i konferencji samorządu robotniczego, poświęconych zagadnieniom stanowiącym treść XIII Plenum CRZZ.

3. Ważne zadanie w zakresie koordynowania pracy kulturalno-oświatowej związków zawodowych w województwie mają do spełnienia wojewódzkie komisje związków zawodowych. WKZZ i PKZZ powinny przede wszystkim coraz ściślej współdziałać z władzami szkolnymi, NOT, wydziałami kultury oraz instancjami organizacji młodzieżowych, w celu:

— rozwoju sieci szkół przyzakładowych i międzyzakładowych dla młodzieży i dorosłych;

— upowszechnienia i skoordynowania akcji opieki zakładów pracy nad szkołami;

— polepszania organizacji czasu wolnego m. in. przez coraz lepszą pracę oświatową i kulturalno-rozrywkową świetlic, klubów i domów kultury.

WKZZ powinny czuwać nad prawidłowym przebiegiem realizacji kompleksowych planów szkolenia i dokształcania, mobilizując zarządy okręgowe, a za ich pośrednictwem rady robotnicze i rady zakładowe do pełnego wykonania zadań, jakie przypadają w tym zakresie zakładom pracy.

4. Dla dalszej koordynacji i organizacyjnego zabezpieczenia w instancjach związkowych kierowania sprawami kształcenia i podnoszenia kwalifikacji kadr czynnych zawodowo Prezydium CRZZ i WKZZ wzmocnią komisje d/s oświaty i kultury przez uzupełnienie składu komisji działaczami związkowymi i specjalistami z zakresu oświaty zawodowej.

5. W ruchu zawodowym szczególnie rola w rozwiązywaniu istotnych spraw dotyczących oświaty dorosłych i szkolnictwa zawodowego przypada Związkowi Nauczycielstwa Polskiego.

Związek Nauczycielstwa Polskiego wraz z Ministerstwem Oświaty rozwinięciem działalności w zakresie wszechstronnego doskonalenia kwalifikacji i postawy ideowo-moralnej nauczycieli i instruktorów szkół zawodowych uwzględniając szczególnie potrzeby szkół przyzakładowych i międzyzakładowych. Obok szkół ogólnokształcących i zawodowych dla młodzieży, ZNP zatroszczy się również o podniesienie sprawności dydaktyczno-wychowawczej szkół ogólnokształcących i zawodowych dla dorosłych.

Problematyka ta powinna znaleźć poważne miejsce w tematyce rejonowych konferencji pedagogicznych oraz naradach specjalnie zorganizowanych przez ZNP i Ministerstwo Oświaty przy współdziałaniu branżowych związków zawodowych, NOT i organizacji młodzieżowych.

Nauczycielstwo i ZNP mogą liczyć w pełni na wszechstronną pomoc całego ruchu zawodowego w dalszej, otoczonej szacunkiem społeczeństwa działalności, rozwijanej dla podniesienia poziomu oświaty ogólnej i zawodowej.

*

W związku z koniecznością poważnego rozwoju szkolnictwa zawodowego w bieżącej 5-latce Plenum CRZZ wypowiada się za szerszym uwzględnieniem w społecznej akcji budowy szkół potrzeb inwestycyjnych szkolnictwa zawodowego. Dotyczy to również społecznej budowy szkół ze środków związków zawodowych.

Związki zawodowe, przy ścisłej współpracy z władzami oświatowymi i organizacjami młodzieżowymi, będą rozwijały akcję opieki zakładów pracy nad szkołami, tak, by w najbliższych latach nabrała ona powszechnego charakteru.

Rady zakładowe poprzez komitety opiekuńcze i placówki kulturalno-oświatowe, w ścisłym współdziałaniu z komitetami rodzicielskimi i władzami szkolnymi, powinny w miarę swych możliwości rozwijać pracę pozaszkolną z dziećmi i młodzieżą, zwłaszcza w kierunkach: technicznym, przyrodniczym i artystycznym.

W trosce o przyszłość młodego pokolenia, które nowa, zreformowana szkoła będzie wychowywać na światłych obywateli i budowniczych społeczeń-

stwa socjalistycznego, ruch zawodowy opowiada się za szkołą świecką, krzewiącą światopogląd materialistyczny, za zacieśnieniem więzi szkoły z życiem współczesnym i pracą produkcyjną, za nauczaniem i wychowaniem młodzieży w duchu głębokiego patriotyzmu, solidarności robotniczej, umiłowania pokojowej pracy, w duchu internacjonalizmu proletariackiego.

Ruch zawodowy uznaje kształcenie zawodowe nowych kadr oraz podnoszenie poziomu kwalifikacji kadr czynnych zawodowo za swój obowiązek wpływający z troski o człowieka, o ciągle polep-

szanie warunków jego pracy, bytu i życia kulturalnego.

Pełne urzeczywistnienie zamierzeń w tym zakresie zależeć będzie od zrozumienia wagi podnoszenia kwalifikacji przez każdego człowieka pracy, a zwłaszcza przez kierowników i organizatorów produkcji, od aktywnej pracy grup związkowych, rad zakładowych i samorządu robotniczego, od pracy wszystkich instancji związkowych, od dalszego wzmożonego i harmonijnego działania władz szkolnych, administracji gospodarczej, rad narodowych i wszystkich organizacji społecznych.

DZIAŁ B

89

OBWIESZCZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 27 kwietnia 1961 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu dekretu z dnia 6 maja 1953 r. — Prawo górnicze.

(Dziennik Ustaw z dnia 10 maja 1961 r. Nr 23, poz. 113)

(Wyciąg)

Na podstawie art. 4 ustawy z dnia 16 listopada 1960 r. o zmianie prawa górniczego (Dz. U. Nr 52, poz. 302) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst dekretu z dnia 6 maja 1953 r. — Prawo górnicze (Dz. U. z 1955 r. Nr 10, poz. 65), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych ustawą z dnia 16 listopada 1960 r. o zmianie prawa górniczego (Dz. U. Nr 52, poz. 302) oraz zmian wynikających z innych przepisów wydanych do dnia ogłoszenia obwieszczenia, z zastosowaniem ciągłej numeracji działów, rozdziałów, artykułów, ustępów i punktów.

Jednolity tekst nie obejmuje następujących przepisów dekretu z dnia 6 maja 1953 r. — Prawo górnicze (Dz. U. z 1955 r. Nr 10, poz. 65):

a) art. 30 ust. 2 zdanie drugie w brzmieniu: „Przepis art. 23 stosuje się odpowiednio“ — ponieważ powołany art. 23 dekretu został uchylony przez art. 1 pkt 7 ustawy z dnia 16 listopada 1960 r. o zmianie prawa górniczego (Dz. U. Nr 52, poz. 302),

b) art. 147 w brzmieniu: „W art. 3 ust. 1 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o Urzędzie Dozoru Technicznego (Dz. U. Nr 49, poz. 440) skreśla się wyrazy „oraz władz górniczych“ — ponieważ powołany dekret z dnia 26 października 1950 r. o Urzędzie Dozoru Technicznego został uchylony przez art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 31 stycznia 1961 r. o dozorcze technicznym (Dz. U. Nr 5, poz. 31),

c) art. 149 pkt 4 w brzmieniu: „art. 3 ust. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 lipca 1927 r. o inspekcji pracy (Dz. U. Nr 67, poz. 590)“, ponieważ powołane rozporządzenie z dnia 14 lipca 1927 r. zostało uchylone przez art. 17 dekretu z dnia 10 listopada 1954 r. o przejęciu przez związki zawodowe zadań w dziedzinie wykonywania ustaw o ochronie,

bezpieczeństwie i higienie pracy oraz sprawowania inspekcji pracy (Dz. U. Nr 52, poz. 260). Ponadto jednolity tekst nie obejmuje:

1) art. 151 i 152 dekretu z dnia 6 maja 1953 r. — Prawo górnicze (Dz. U. z 1955 r. Nr 10, poz. 65), które stanowią:

„Art. 151. Wykonanie dekretu porucza się Prezesowi Rady Ministrów, Przewodniczącemu Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego oraz zainteresowanym ministrom.

Art. 152. 1. Dekret wchodzi w życie z upływem 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

2. Rada Ministrów może ustalić w drodze rozporządzenia wcześniejszy termin wejścia w życie niektórych przepisów dekretu na całym obszarze Państwa lub na niektórych jego terenach.“;

2) art. 2, 3 i 5 ustawy z dnia 16 listopada 1960 r. o zmianie prawa górniczego (Dz. U. Nr 52, poz. 302), które stanowią:

„Art. 2. Przedsiębiorstwa górnicze sporządzają w terminie jednego roku od dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 87 ust. 3 prawa górniczego techniczne programy zakładów górniczych, istniejących w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 3. W sprawach wszczętych przed komisjami do spraw szkód górniczych, a nie zakończonych w pierwszej instancji przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, komisje do spraw szkód górniczych stosują prawo górnicze ze zmianami wynikającymi z niniejszej ustawy.

Art. 5. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.“

Powołany wyżej art. 87 ust. 3 prawa górniczego oznaczony jest w jednolitym tekście jako art. 77 ust. 3.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz

Załącznik do obwieszczenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 1961 r. (poz. 113).

DEKRET

z dnia 6 maja 1953 r.

Prawo górnicze.

Dział IV

Wydobywanie kopalin.

Rozdział II.

Planowanie górnicze.

Art. 77. 1. Przedsiębiorstwo górnicze obowiązane jest sporządzić dla każdego zakładu górniczego, w granicach całego obszaru górniczego, techniczny program zakładu górniczego, w którym określa się zasoby złoża, które mogą być wyeksploatowane w sposób gospodarczo uzasadniony, niezbędne środki gwarantujące bezpieczeństwo i higienę pracy w zakładzie górniczym, a także niezbędne środki w zakresie ochrony złoża, ochrony nieruchomości i ich części składowych, ochrony urządzeń podziemnych zakładów górniczych przed uszkodzeniami oraz w zakresie zapewnienia ciągłości ruchu urządzeń użyteczności publicznej i zaopatrzenia ludności w wodę.

2. Jednostka nadzorująca przedsiębiorstwo górnicze zatwierdza techniczny program zakładu górniczego po zasięgnięciu opinii okręgowego urzędu górniczego i Centralnego Urzędu Geologii.

3. Właściwy minister ustala zasady i sposób sporządzania i zmian technicznego programu zakładu górniczego, w porozumieniu z Prezesem Wyższego Urzędu Górniczego co do zagadnień bezpieczeństwa.

Art. 78. 1. Przedsiębiorstwo górnicze sporządza w nawiązaniu do technicznego programu zakładu górniczego (art. 77) dla każdego zakładu górniczego plan ruchu, który powinien w szczególności zapewniać:

- 1) prawidłowość wykonania przez zakład górniczy zadań produkcyjnych.
- 2) bezpieczeństwo i higienę pracy załogi zakładu górniczego,
- 3) prawidłową gospodarkę złożem,
- 4) ochronę budowli, urządzeń i wyrobisk zakładu górniczego i sąsiednich zakładów górniczych,
- 5) ochronę sąsiednich złóż kopalin.
- 6) ochronę wód powierzchniowych i podziemnych.
- 7) ochronę powierzchni w związku z robotami górniczymi w zakresie uzasadnionym interesem społecznym oraz likwidację i zagospodarowanie wyrobisk odkrywkowych w miarę postępu eksploatacji.

2. Przedsiębiorstwo górnicze przedkłada plan ruchu do zatwierdzenia okręgowemu urzędowi górniczemu.

3. Okręgowy urząd górniczy może nakazać zmianę planu ruchu ze względu na obowiązujące przepisy oraz zasady prawidłowej techniki górniczej.

4. W przypadku braku decyzji okręgowego urzędu górniczego w sprawie zatwierdzenia planu ruchu przed datą rozpoczęcia jego wykonywania przedsiębiorstwo górnicze może przystąpić do wykonywania tego planu.

5. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego ustala w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami zasady sporządzania planu ruchu oraz tryb jego zatwierdzania.

Rozdział III.

Ruch zakładu górniczego.

Art. 81. 1. Ruch zakładu górniczego powinien być prowadzony według zasad techniki górniczej oraz w taki sposób, aby życie i zdrowie ludzkie ani interes społeczny nie były narażone na niebezpieczeństwo.

2. Przedsiębiorstwo górnicze obowiązane jest usunąć niezwłocznie spowodowane ruchem zakładu górniczego niebezpieczeństwo dla życia ludzkiego oraz dla interesu społecznego i przedsięwziąć wszelkie środki zabezpieczające na przyszłość.

Art. 82. Prezes Rady Ministrów wydaje w drodze rozporządzenia przepisy w sprawach:

- 1) bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach górniczych,
- 2) bezpieczeństwa pożarowego w zakładach górniczych,
- 3) zapobiegania wszelkim uszkodzom, jakie ruch zakładu górniczego mógłby wyrządzić interesowi społecznemu, oraz ochrony powierzchni przed uszkodzeniem wskutek robót górniczych, szczególnie ze względu na bezpieczeństwo i ciągłość ruchu urządzeń użyteczności publicznej oraz zachowanie przedmiotów podlegających ochronie na mocy szczególnych przepisów,
- 4) filarów ochronnych,
- 5) nabywania, przechowywania i używania środków strzałowych w zakładach górniczych.

Art. 85. Przedsiębiorstwo górnicze obowiązane jest zawiadomić okręgowy urząd górniczy co najmniej na 14 dni naprzód o zamierzonym rozpoczęciu albo wstrzymaniu w całości lub w części ruchu zakładu górniczego. W przypadku konieczności natychmiastowego wstrzymania ruchu zawiadomienie powinno być dokonane w ciągu 3 dni po wstrzymaniu ruchu.

Art. 86. 1. Kierownik ruchu zakładu górniczego obowiązany jest niezwłocznie zawiadomić okrę-

gowej urzęd górnicy o każdym zaszłym w zakładzie górnicy wypadku lub o niebezpieczeństwie, zagrażającym interesowi społecznemu, w szczególności życiu lub zdrowiu ludzkiemu albo urządzeniom użyteczności publicznej.

2. O zdarzeniach określonych w ust. 1 kierownik ruchu zakładu górnicy obowiązany jest ponadto zawiadomić niezwłocznie inne właściwe organy państwowe.

Dział V

Kierownictwo i dozór ruchu zakładu górnicy.

Art. 87. Ruch zakładu górnicy może być prowadzony tylko pod kierownictwem i dozorem osób, które uzyskały zatwierdzenie okręgowego urzędu górnicy.

Art. 88. 1. Przedsiębiorstwo górnicy jest obowiązane wyznaczyć dla każdego zakładu górnicy kierownika ruchu tego zakładu oraz w dostatecznej liczbie osoby sprawujące kierownictwo działów ruchu i dozór ruchu.

2. Prezes Wyższego Urzędu Górnicy ustala sposób zgłaszania przez przedsiębiorstwa górnicy osób określonych w ust. 1 do okręgowego urzędu górnicy oraz zasady i tryb ich zatwierdzania przez te urzędy.

Art. 89. Przedsiębiorstwo górnicy obowiązane jest zgłosić okręgowemu urzędowi górnicy osobę dyrektora (kierownika) przedsiębiorstwa górnicy oraz pracowników przedsiębiorstwa wyznaczonych do sprawowania nadzoru nad kierownictwem i dozorem ruchu zakładu górnicy z podaniem zakresu czynności tych osób.

Art. 90. Jednostka organizacyjna, która bezpośrednio nadzoruje i kontroluje działalność przedsiębiorstwa górnicy, obowiązana jest zgłosić w okręgowym urzędzie górnicy dyrektora jednostki oraz tych swoich pracowników, którzy powołani są do sprawowania nadzoru nad kierownictwem i dozorem ruchu zakładu górnicy z podaniem zakresu czynności tych pracowników. Przepis powyższy nie dotyczy ministerstw i urzędów centralnych.

Art. 91. Okręgowy urząd górnicy może nakazać ustanowienie szczególnych stanowisk kierownictwa i dozoru ruchu zakładu górnicy, jeżeli zachodzi tego potrzeba ze względu na warunki bezpieczeństwa.

Art. 92. Prezes Rady Ministrów w porozumieniu z właściwymi ministrami ustali w drodze rozporządzenia, jakim warunkom ogólnym, naukowym i zawodowym powinny odpowiadać osoby mające sprawować kierownictwo i dozór ruchu zakładu górnicy.

Art. 93. 1. Okręgowy urząd górnicy zatwierdza osobę mającą sprawować kierownictwo lub dozór ruchu zakładu górnicy, jeżeli odpowiada wymaganym warunkom.

2. Okręgowy urząd górnicy cofnie zatwierdzenie, jeżeli osoba sprawująca kierownictwo lub dozór ruchu zakładu górnicy utraci którykolwiek z wymaganych warunków albo w wyniku postę-

powania sądowego lub dyscyplinarnego zostanie pozbawiona prawa pełnienia czynności kierownictwa lub dozoru ruchu zakładu górnicy.

Art. 94. Osoby kierownictwa i dozoru ruchu oraz inni pracownicy techniczni zatrudnieni w ruchu zakładu górnicy, którzy podlegają zatwierdzeniu przez okręgowy urząd górnicy albo zgłoszeniu do okręgowego urzędu górnicy, a także osoby podlegające zgłoszeniu w myśl art. 89 i 90 odpowiadają dyscyplinarnie za naruszenie obowiązków przewidzianych w prawie górnicy oraz za nieprzestrzeganie zarządzeń urzędów górnicy, niezależnie od odpowiedzialności karnej, cywilnej i porządkowej.

Art. 95. 1. W sprawach dyscyplinarnych osób wymienionych w art. 94 orzekają w pierwszej instancji komisje dyscyplinarne przy okręgowych urzędach górnicy, w drugiej instancji — Wyższa Komisja Dyscyplinarna. Komisja ta działa przy Wyższym Urzędzie Górnicy.

2. Prezes Rady Ministrów w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami ustali w drodze rozporządzenia organizację i sposób powoływania komisji dyscyplinarnych, postępowanie dyscyplinarne oraz organy powołane do wykonywania kar.

Art. 96. Komisje dyscyplinarne określone w art. 95 wymierzają kary:

- 1) upomnienia,
- 2) nagany,
- 3) zawieszenia w pełnieniu określonych czynności na okres do 2 lat,
- 4) pozbawienia prawa pełnienia określonych czynności.

Art. 97. W sprawach dyscyplinarnych dyrektorów i naczelnych inżynierów jednostek organizacyjnych, sprawujących bezpośredni nadzór nad działalnością przedsiębiorstw górnicy, orzeka w pierwszej instancji Wyższa Komisja Dyscyplinarna. Od orzeczenia tej komisji służy odwołanie do Prezesa Rady Ministrów.

Art. 98. 1. Okręgowy urząd górnicy może osobę określoną w art. 94 zawiesić w pełnieniu czynności w czasie toczącego się postępowania dyscyplinarnego.

2. Przed wszczęciem postępowania dyscyplinarnego okręgowy urząd górnicy może zawiesić osobę określoną w art. 94 w pełnieniu czynności w przypadku prowadzenia ruchu z naruszeniem przepisów art. 81. O zawieszeniu okręgowy urząd górnicy zawiadamia niezwłocznie Wyższy Urząd Górnicy.

3. Wniesienie odwołania od zarządzeń wydanych na podstawie ust. 1 lub 2 nie wstrzymuje ich wykonania.

Art. 99. 1. Na wniosek ukaranego uzasadniony nienaganną pracą komisja dyscyplinarna, która wydała w pierwszej instancji orzeczenie, może po upływie pięciu lat od daty jego uprawomocnienia się orzec zatarcie skazania.

2. W razie orzeczenia o zatarciu skazania karę uważa się za niebyłą, a wszelkie wpisy o ukaraniu podlegają wykreśleniu.

Dział VI

Miernictwo górnicze.

Art. 103. 1. Do przedsiębiorstw górniczych oraz górniczej służby mierniczej stosuje się przepisy o państwowej służbie geodezyjnej i kartograficznej, o ile prawo górnicze nie stanowi inaczej.

2. Kontrolę i nadzór nad działalnością górniczej służby mierniczej w zakresie pomiarów złóż kopalin i wyrobisk górniczych, pomiarów realizacyjnych i inwentaryzacyjnych związanych z budową i ruchem zakładów górniczych oraz pomiarów odkształceń górotworu i powierzchni spowodowanych eksploatacją górniczą — sprawują urzędy górnicze.

3. Urzędy górnicze sprawują kontrolę i nadzór nad wykonywanymi przez górniczą służbę mierniczą robotami geodezyjnymi, nie określonymi w ust. 2, w zakresie i trybie ustalonym przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego.

Art. 104. 1. Działalność mierniczą, określona w art. 100, w zakresie niezbędnym dla budowy lub ruchu zakładów górniczych, wykonuje górnicza służba miernicza.

2. Osobami uprawnionymi do sporządzania dokumentacji mierniczo-geologicznej są: mierniczy górniczy oraz w zakresie ustalonym w art. 106 ust. 3 geolog górniczy i asystent mierniczego górniczego.

3. Przepisy prawa górniczego dotyczące mierniczych górniczych stosuje się odpowiednio do asystentów mierniczego górniczego.

4. Przedsiębiorstwo górnicze obowiązane jest zgłosić okręgowemu urzędowi górniczemu osoby wymienione w ust. 2 ze wskazaniem powierzonych im czynności.

5. Przyjęcie i zwolnienie ze stanowiska mierniczego górniczego i geologa górniczego w przedsiębiorstwie górniczym wymaga zgody jednostki nadzordnej nad tym przedsiębiorstwem.

6. Osobom wymienionym w ust. 2 przysługują uprawnienia osób sprawujących kierownictwo i dozór ruchu zakładu górniczego.

Art. 105. Prezes Rady Ministrów ustali w drodze rozporządzenia, jakim warunkom ogólnym, naukowym i zawodowym powinny odpowiadać osoby mające wykonywać czynności mierniczego górniczego, geologa górniczego lub asystenta mierniczego górniczego.

Art. 106. 1. Dokumentem mierniczym wymaganym przez prawo górnicze jest dokumentacja mierniczo-geologiczna, podpisana przez mierniczego górniczego, geologa górniczego lub asystenta mierniczego, w zakresie powierzonych im czynności. Przepis ten nie dotyczy map sytuacyjno-wysokościowych, sporządzonych przez inne organy państwowej służby geodezyjnej i kartograficznej w zakresie ich właściwości.

2. Uprawnienia do wykonywania czynności mierniczego górniczego, geologa górniczego i asystenta mierniczego górniczego stwierdza Wyższy Urząd Górniczy.

3. Prezes Wyższego Urzędu Górniczego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Prezesem Centralnego Urzędu Geologii określi zakres czynności zawodowych geologa górniczego i asystenta mierniczego górniczego.

4. Wyższy Urząd Górniczy prowadzi rejestr mierniczych górniczych, geologów górniczych i asystentów mierniczego górniczego. Tryb i zasady prowadzenia rejestru ustali Prezes Wyższego Urzędu Górniczego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wewnętrznych i Prezesem Centralnego Urzędu Geologii.

Art. 107. Wyższy Urząd Górniczy skreśli z rejestru mierniczego górniczego, geologa górniczego lub asystenta mierniczego górniczego, który utracił którykolwiek z wymaganych warunków albo w wyniku postępowania sądowego lub dyscyplinarnego został pozbawiony prawa pełnienia zawodowych czynności.

Art. 108. Mierniczy górniczy i geolog górniczy obowiązani są wykonywać swoje obowiązki zgodnie z obowiązującymi przepisami i według wymagań nauki i techniki.

Art. 110. Mierniczy górniczy i geolog górniczy odpowiadają za naruszenie swoich obowiązków przewidzianych w prawie górniczym dyscyplinarnie, niezależnie od odpowiedzialności karnej, cywilnej i porządkowej.

Art. 111. 1. W sprawach dyscyplinarnych mierniczych górniczych, geologów górniczych i asystentów mierniczego górniczego orzekają komisje dyscyplinarne przewidziane w art. 95.

2. Komisje dyscyplinarne wymierzają w sprawach określonych w ust. 1 kary przewidziane w art. 96, z tym że zamiast kar przewidzianych w art. 96 pkt 3 i 4 wymierzają karę zawieszenia w pełnieniu czynności mierniczego górniczego, geologa górniczego lub asystenta mierniczego górniczego na okres do 2 lat albo karę pozbawienia prawa pełnienia tych czynności.

Art. 112. 1. Wyższy Urząd Górniczy może mierniczego górniczego, geologa górniczego lub asystenta mierniczego górniczego zawiesić w wykonywaniu czynności zawodowych w czasie trwającego się postępowania dyscyplinarnego.

2. Okręgowy urząd górniczy może przed wszczęciem postępowania dyscyplinarnego tymczasowo zawiesić mierniczego górniczego, geologa górniczego lub asystenta mierniczego górniczego w pełnieniu czynności zawodowych w przypadku dopuszczenia się poważnych uchybień w wykonywaniu tych czynności. O zawieszeniu okręgowy urząd górniczy zawiadamia równocześnie Wyższy Urząd Górniczy, który potwierdza lub uchyla tymczasowe zawieszenie.

3. Wniesienie odwołania od zarządzeń, wydanych na podstawie ust. 1 lub 2, nie wstrzymuje ich wykonania.

Dział VII

Załoga zakładu górniczego.

Art. 113. Ogół pracowników zatrudnionych w ruchu zakładu górniczego stanowi załogę górniczą tego zakładu.

Art. 114. 1. Każdy członek załogi górniczej obowiązany jest znać przepisy bezpieczeństwa pożarowego oraz bezpieczeństwa i higieny pracy obowiązujące w zakładzie górniczym, w zakresie wyznaczonym dla wykonywania określonej pracy.

2. Przedsiębiorstwo górnicze obowiązane jest przeszkolić członka załogi w zakresie znajomości przepisów określonych w ust. 1 i nie może zatrudniać pracownika, który nie wykazał się dostateczną znajomością tych przepisów.

3. Przedsiębiorstwo górnicze obowiązane jest dostarczyć członkowi załogi za pokwitowaniem odpowiedni wyciąg z przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy, obowiązujących w zakładzie górniczym.

Art. 115. 1. Dopuszczenie członka załogi do wykonywania w ruchu zakładu górniczego czynności wymagających szczególnych kwalifikacji dozwolone jest jedynie po uprzednim stwierdzeniu posiadania kwalifikacji wymaganych przepisami.

2. Właściwy minister określa, które stanowiska pracy w ruchu zakładu górniczego, poza stanowiskami kierownictwa i dozoru ruchu, górniczej służby mierniczej i górniczej służby geologicznej, wymagają szczególnych kwalifikacji, rodzaj tych kwalifikacji oraz sposób ich stwierdzania.

Art. 116. 1. Członek załogi górniczej obowiązany jest do dyscypliny górniczej i za jej naruszenie ponosi przewidzianą prawem odpowiedzialność.

2. Dyscyplina górnicza polega w szczególności na:

- 1) przestrzeganiu przepisów bezpieczeństwa pożarowego oraz bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładzie górniczym,
- 2) przestrzeganiu przepisów normujących organizację i technikę pracy w zakładzie górniczym,
- 3) ścisłym wykonywaniu poleceń osób przełożonych oraz zarządzeń urzędów górniczych,
- 4) obowiązku dbałości o należyty stan wyrobisk górniczych, maszyn, narzędzi, urządzeń i instalacji zakładu górniczego,
- 5) obowiązku współdziałania z innymi członkami załogi górniczej i pomocy dla usunięcia zagrożenia bezpieczeństwa ruchu lub bezpieczeństwa pracy w zakładzie górniczym,
- 6) przestrzeganiu porządku w zakładzie górniczym,
- 7) przestrzeganiu przepisów regulaminu pracy.

Art. 117. 1. Przedsiębiorstwo górnicze powinno podać do wiadomości załogi zakładu górniczego regulamin pracy obowiązujący w zakładzie górniczym.

2. Właściwy minister w porozumieniu z zarządem głównym odpowiedniego związku zawodowego wydaje ramowe regulaminy pracy w zakładach górniczych. Regulamin pracy powinien przewidywać zasady i tryb wymierzania kar porządkowych pieniężnych zgodnie z przepisami prawa.

Art. 118. Każdy członek załogi górniczej, który spostrzeże jakiegokolwiek niebezpieczeństwo zagrażające pracującym lub ruchowi zakładu górniczego albo stwierdzi uszkodzenie w urządzeniach zakładu górniczego lub ich nieprawidłowe działanie, obowiązany jest niezwłocznie ostrzec osoby bezpośrednio zagrożone, podjąć dostępne mu środki w celu usunięcia niebezpieczeństwa oraz zawiadomić o niebezpieczeństwie najbliższą osobę sprawującą kierownictwo lub dozór ruchu.

Art. 119. 1. Członkom załóg górniczych przyśługują szczególne uprawnienia w zakresie:

- 1) praw honorowych,
- 2) płac,
- 3) opieki socjalnej i zdrowotnej,
- 4) czasu pracy i wypoczynku,
- 5) zaopatrzenia emerytalnego.

2. Rada Ministrów ustala zakres określonych w ust. 1 pkt 2—4 uprawnień oraz warunki korzystania z nich ze względu na rodzaj i charakter wykonywanej pracy.

3. Rada Ministrów może przyznać uprawnienia, o których mowa w ust. 1 pkt 2—4, również innym kategoriom pracowników przemysłów górniczych, jak również określonym kategoriom pracowników organów administracji państwowej, urzędów górniczych oraz szkół i instytucji naukowych górniczych.

4. Uprawnienia w zakresie praw honorowych i uprawnienia emerytalne członków załóg górniczych regulują odrębne przepisy.

Dział X

Nadzór urzędów górniczych.

Art. 129. 1. Urzędy górnicze sprawują kontrolę i nadzór nad przedsiębiorstwami górniczymi w zakresie stosowania przepisów prawa górniczego, w szczególności dotyczących ochrony interesu społecznego, bezpieczeństwa życia i zdrowia ludzkiego, bezpieczeństwa pożarowego, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony wyrobisk górniczych i powierzchni.

Art. 131. 1. Pracownicy urzędów górniczych przy wykonywaniu kontroli i nadzoru mają prawo wstępu do zakładów górniczych oraz należących do nich urządzeń technicznych.

2. Kierownictwo ruchu zakładu górniczego obowiązane jest udostępnić urzędowi górniczym wszelkie materiały i dokumenty niezbędne dla kontroli i nadzoru oraz udzielać wyjaśnień w sprawach ruchu technicznego zakładu górniczego.

Art. 132. 1. Okręgowy urząd górniczy przy wykonywaniu kontroli i nadzoru nad przedsiębiorstwami górniczymi może wydawać niezbędne zarządzenia w przypadku nieprzestrzegania przepisów albo zagrożenia bezpieczeństwa życia i zdrowia ludzkiego, a także wstrzymać ruch zakładu górniczego w całości lub w części w razie stwierdzenia niebezpieczeństwa zagrażającego bezpośrednio zakładowi lub ważnemu interesowi społecznemu.

2. Wniesienie odwołania od zarządzeń wydanych na podstawie ust. 1 nie wstrzymuje ich wykonania.

Art. 133. 1. W razie grożącego niebezpieczeństwa lub w razie wypadku okręgowy urząd górniczy obowiązany jest ustalić stan faktyczny i przyczyny zagrożenia lub wypadku.

2. W przypadkach określonych w ust. 1 okręgowy urząd górniczy sprawuje nadzór nad akcją zapobiegawczą i ratowniczą prowadzoną przez zakład górniczy, a gdy uzna, że akcja zapobiegawcza lub ratownicza prowadzona jest nienależycie, może zażądać zmiany jej kierownictwa lub objąć kierownictwo akcji.

Dział XI

Przepisy karne.

Art. 136. 1. Kto prowadzi ruch zakładu górniczego wbrew zarządzeniu okręgowego urzędu górniczego o wstrzymaniu ruchu, wydanemu ze względu na bezpieczeństwo zakładu górniczego lub inny ważny interes społeczny,

podlega karze więzienia do lat dwóch lub karze aresztu do lat dwóch.

2. Jeżeli skutek czynu określonego w ust. 1 powstała znaczna szkoda, sprawca podlega karze więzienia od lat dwóch do dziesięciu.

Art. 137. 1. Kto:

- 1) będąc obowiązany do przestrzegania nakazów lub zakazów, zawartych w art. 75, 76, 114 ust. 2 i 3 lub 115 ust. 1 albo w przepisach wydanych na podstawie art. 82, 100 ust. 2, 115 ust. 2 lub 124, wykracza przeciw tym nakazom lub zakazom,
- 2) wykracza przeciw nakazom zawartym w art. 86,
- 4) prowadzi ruch zakładu górniczego bez zatwierdzonego planu ruchu albo niezgodnie z tym planem,
- 5) bez uzyskania zatwierdzenia okręgowego urzędu górniczego wykonuje czynności kierownictwa lub dozoru ruchu zakładu górniczego albo czynności te wykonuje wbrew zarządzeniu o zawieszeniu w pełnieniu czynności (art. 98),
- 6) nie posiadając stwierdzonych przez Wyższy Urząd Górniczy uprawnień wykonuje czynności mierniczego górniczego, geologa górniczego

lub asystenta mierniczego górniczego (art. 106 ust. 2) albo czynności te wykonuje wbrew zarządzeniu o zawieszeniu w pełnieniu czynności (art. 112),

- 7) nie dopełnia obowiązków określonych w art. 118,
- 8) nie stosuje się do zarządzeń okręgowego urzędu górniczego wydanych na podstawie art. 132, podlega karze aresztu do trzech miesięcy lub karze grzywny do 4.500 złotych.

2. Kary za czyny określone w ust. 1 wymierza okręgowy urząd górniczy. Od orzeczenia okręgowego urzędu górniczego służy odwołanie do Wyższego Urzędu Górniczego, który orzeka ostatecznie.

3. Orzekanie następuje na zasadach i w trybie, które określi Rada Ministrów w drodze rozporządzenia.

4. Okręgowy urząd górniczy może zaniechać wszczęcia postępowania w sprawach o czyny określone w ust. 1 w przypadku nieznacznej szkodliwości społecznej popełnionego czynu, o ile za czyn ten wymierzona już została kara dyscyplinarna na podstawie art. 94—97 lub art. 111.

Art. 138. Orzeczenie urzędu górniczego wydane na podstawie art. 137 uważa się za niebyłe po upływie trzech lat od wykonania kary.

Dział XII

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 145. 1. Osoby sprawujące czynności kierownictwa i dozoru ruchu zakładu górniczego, które w chwili wejścia w życie prawa górniczego miały na podstawie dotychczas obowiązujących przepisów uprawnienia do sprawowania tych czynności, zachowują nadal te uprawnienia.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do mierniczych górniczych i asystentów mierniczego górniczego.

Art. 148. Nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy w zakładach górniczych podlegających przepisom prawa górniczego sprawują urzędy górnicze.

Art. 150. Znosi się właściwość urzędów górniczych w sprawach dotyczących rafinerii olejów mineralnych i ich zakładów pomocniczych, przewidzianą w art. 198 prawa przemysłowego (Dz. U. z 1927 r. Nr 53, poz. 468) w brzmieniu ustawy z dnia 10 marca 1934 r. (Dz. U. Nr 40, poz. 350), zachowując tę właściwość odnośnie do urządzeń pomocniczych dla kopalni ropy naftowej i gazu ziemnego, jako to gazoliniarni, urządzeń stabilizacyjnych, transportowych i magazynowych oraz łapaczek do zbierania ropy i kału ropnego. W sprawach tych właściwe są okręgowe urzędy górnicze.

Art. 151. Z dniem wejścia w życie prawa górniczego tracą moc wszelkie przepisy w sprawach unormowanych tym prawem, w szczególności:

- 4) rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. — Prawo górniczne

(Dz. U. Nr 85, poz. 654 wraz z późniejszymi zmianami),

Art. 152. Rozporządzenia i inne przepisy wykonawcze wydane na podstawie aktów prawnych określonych w art. 151 pkt 1, 2 i 4 zachowują moc do chwili zastąpienia ich przepisami opartymi na prawie górniczym, o ile nie są z nim sprzeczne.

90

OBWIESZCZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 27 kwietnia 1961 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu dekretu z dnia 21 października 1954 r. o urządach górniczych.

(Dziennik Ustaw z dnia 10 maja 1961 r. Nr 23, poz. 114)

1. Na podstawie art. 2 dekretu z dnia 31 grudnia 1956 r. o zmianie dekretu z dnia 21 października 1954 r. o urządach górniczych (Dz. U. z 1957 r. Nr 1, poz. 4) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst dekretu z dnia 21 października 1954 r. o urządach górniczych (Dz. U. Nr 47, poz. 223) z uwzględnieniem zmian wprowadzonych dekretem z dnia 31 grudnia 1956 r. o zmianie dekretu z dnia 21 października 1954 r. o urządach górniczych (Dz. U. z 1957 r. Nr 1, poz. 4) i z zastosowaniem ciągłej numeracji artykułów.

2. Jednolity tekst dekretu z dnia 21 października 1954 r. o urządach górniczych nie obejmuje:

- 1) art. 7 dekretu z dnia 21 października 1954 r. o urządach górniczych (Dz. U. Nr 47, poz. 223) w brzmieniu:

„Art. 7. W ustawie z dnia 10 lutego 1949 r. o zmianie organizacji naczelnych władz gospodarki narodowej (Dz. U. z 1949 r. Nr 7, poz. 43 i z 1950 r. Nr 10, poz. 102) skreśla się w art. 17

wyrazy „sprawy górniczne i administracji górniczej.“;

ponieważ stał się nieaktualny wobec uchylecia art. 17 ustawy z dnia 10 lutego 1949 r. przez art. 4 pkt 1 dekretu z dnia 18 kwietnia 1955 r. o przekształceniu urzędu Ministra Górnictwa w urząd Ministra Górnictwa Węglowego (Dz. U. Nr 18, poz. 105);

- 2) art. 8 powołanego wyżej dekretu z dnia 21 października 1954 r. o urządach górniczych w brzmieniu:

„Art. 8. Dekret wchodzi w życie z dniem 1 listopada 1954 r.“;

- 3) art. 3 dekretu z dnia 31 grudnia 1956 r. o zmianie dekretu z dnia 21 października 1954 r. o urządach górniczych (Dz. U. z 1957 r. Nr 1, poz. 4) w brzmieniu:

„Art. 3. Dekret wchodzi w życie z dniem ogłoszenia“.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Załącznik do obwieszczenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 1961 r. (poz. 114).

DEKRET

z dnia 21 października 1954 r.

o urządach górniczych.

Art. 1. 1. Wyższy Urząd Górniczy podległy dotychczas Ministrowi Górnictwa przekształca się na urząd centralny, podległy Prezesowi Rady Ministrów.

2. Wyższy Urząd Górniczy sprawuje kontrolę i nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy w zakładach górniczych, nad ochroną życia i zdrowia ludzkiego i interesu społecznego w związku z robotami górnictwem oraz nad zgodnością gospodarki złożeń z obowiązującymi przepisami.

Art. 2. 1. Na czele Wyższego Urzędu Górniczego stoi Prezes.

2. Prezesa i wiceprezesów Wyższego Urzędu Górniczego powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów.

3. Organizację Wyższego Urzędu Górniczego określi statut nadany przez Radę Ministrów.

Art. 3. 1. Organami Wyższego Urzędu Górniczego są okręgowe urzędy górnicze.

2. Prezes Rady Ministrów w drodze rozporządzenia tworzy okręgowe urzędy górnicze oraz ustala ich siedziby i właściwość miejscową.

3. Prezes Rady Ministrów może w trybie określonym w ust. 2 tworzyć urzędy górnicze o wła-

ściwości szczególnej, obejmującej niektóre dziedziny działalności urzędów górniczych, jako organy Wyższego Urzędu Górniczego oraz określić ich siedzibę i właściwość.

Art. 4. 1. Szczegółowy zakres działania urzędów górniczych określają przepisy prawa górniczego, przepisy wydane na podstawie niniejszego dekretu oraz inne przepisy szczególne.

2. Okręgowe urzędy górnicze są właściwe dla spraw, które zgodnie z obowiązującymi przepisami należą do zakresu działania urzędów górniczych, o ile nie są zastrzeżone właściwości Wyższego Urzędu Górniczego albo urzędów utworzonych na podstawie art. 3 ust. 3.

3. Urzędowi górniczemu utworzonemu na podstawie art. 3 ust. 3 przysługują odpowiednio, w granicach ich właściwości, uprawnienia okręgowych urzędów górniczych, określone w prawie górniczym, w przepisach wydanych na podstawie niniejszego dekretu oraz w innych przepisach szczególnych.

4. Ilekroć w obowiązujących przepisach jest mowa o władzach górniczych lub organach państwowej administracji górniczej, rozumieć należy urzędy górnicze.

Art. 5. Rada Ministrów może w drodze rozporządzenia ustanowić nadzór urzędów górniczych nad zakładami nie wymienionymi w art. 1 ust. 2 w odniesieniu do robót podziemnych prowadzonych przy zastosowaniu techniki górniczej i w tym zakresie poddać te zakłady przepisom prawa górniczego, dotyczącym planowania i miernictwa gór-

niczego, ruchu oraz kierownictwa i dozoru ruchu zakładu górniczego, kontroli i nadzoru urzędów górniczych oraz orzecznictwa dyscyplinarnego i karno-administracyjnego.

Art. 6. Rada Ministrów może, w trybie określonym w art. 5, ustanowić nadzór urzędów górniczych nad zakładami wytwarzającymi materiały wybuchowe i inne środki strzałowe dla potrzeb górnictwa odnośnie jakości produkcji tych materiałów i w tym zakresie zakłady te oraz ich pracowników poddać przepisom prawa górniczego dotyczącym kontroli i nadzoru urzędów górniczych.

Art. 7. 1. Zakres działania i organizację służby bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach górniczych normują odrębne przepisy. Zasady współpracy tej służby z urzędami górniczymi ustali Prezes Rady Ministrów.

2. Wyższy Urząd Górniczy w uzgodnieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych uregułuje współpracę urzędów górniczych z organami społecznej inspekcji pracy w zakresie nadzoru nad bezpieczeństwem i higieną pracy w zakładach górniczych.

Art. 8. 1. Do postępowania przed urzędami górniczymi mają zastosowanie przepisy o postępowaniu administracyjnym, jeżeli przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

2. Wyższy Urząd Górniczy przy rozpatrywaniu sprawy, w której stroną jest przedsiębiorstwo górnicze, wydaje orzeczenie po zasięgnięciu opinii jednostki nadrzędnej nad tym przedsiębiorstwem.

91

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 13 czerwca 1961 r.

zmieniające rozporządzenie z dnia 28 kwietnia 1960 r. w sprawie funduszu zakładowego w państwowych przedsiębiorstwach przemysłu terenowego.

(Dziennik Ustaw z dnia 30 czerwca 1961 r. Nr 30, poz. 144)

Na podstawie art. 2 ust. 3 i 4 oraz art. 4 i 5 ustawy z dnia 28 marca 1958 r. o funduszu zakładowym w przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1960 r. Nr 13, poz. 78) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 kwietnia 1960 r. w sprawie funduszu zakładowego w państwowych przedsiębiorstwach przemysłu terenowego (Dz. U. Nr 34, poz. 192) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 2:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Na przedsiębiorstwa, w których organizacja rachunku kosztów i stan ewidencji księgowej umożliwiają doprowadzenie do porównywalności wyniku roku poprzedzającego do wyniku planowanego na dany rok (obliczenie bazy), mogą być rozciągnięte przepisy rozporządzenia

Rady Ministrów z dnia 23 stycznia 1961 r. w sprawie funduszu zakładowego w państwowych przedsiębiorstwach przemysłowych (Dz. U. Nr 9, poz. 49) — zwanego dalej „rozporządzeniem z dnia 23 stycznia 1961 r.“ — z wyłączeniem przepisów § 7 ust. 2—4.“

b) w ust. 2 wyrazy „31 grudnia 1959 r.“ zastępuje się wyrazami „23 stycznia 1961 r.“;

2) w § 3 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W zakresie nie uregulowanym przepisami ust. 1—3 rozciąga się na przedsiębiorstwa nie objęte wykazem przepisy §§ 2 ust. 3 i 4, 5, 8 ust. 4, 9, 10, 12, 13, 14 ust. 1 pkt 1 i 3 oraz ust. 2, 15 i 16 rozporządzenia z dnia 23 stycznia 1961 r.“;

3) skreśla się §§ 4 i 8;

4) po § 10 dodaje się § 10a w brzmieniu:

„§ 10a. Ilekroć w przepisach rozporządzenia z dnia 23 stycznia 1961 r. stosowanych w odniesieniu do przedsiębiorstw objętych niniejszym rozporządzeniem użyto określenia „właściwy minister“ —

oznacza ono przewodniczącego prezydium właściwej wojewódzkiej rady narodowej“.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1961 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

92

UCHWAŁA Nr 189 RADY MINISTRÓW

z dnia 26 maja 1961 r.

w sprawie nadania statutu przedsiębiorstwu „Polskie Koleje Państwowe“.

(Monitor Polski z dnia 16 czerwca 1961 r. Nr 47, poz. 210)

(Wyciąg)

Na podstawie art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 2 grudnia 1960 r. o kolejach (Dz. U. Nr 54, poz. 311) Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. Przedsiębiorstwu „Polskie Koleje Państwowe“ nadaje się statut, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały porucza się Ministrowi Komunikacji.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

Załącznik do uchwały nr 189 Rady Ministrów z dnia 26 maja 1961 r. (poz. 210).

STATUT ORGANIZACYJNY PRZEDSIĘBIORSTWA „POLSKIE KOLEJE PAŃSTWOWE“

Postanowienia ogólne.

§ 2. Do zakresu działania PKP należy:

- 10) organizowanie i wykonywanie profilaktyki leczniczej i lecznictwa pracowników kolejowych oraz ich rodzin,
- 11) przeprowadzanie badań lekarskich, mających na celu ustalanie przydatności do pełnienia służby na kolejach,

Ogólne zasady organizacji strukturalnej i systemu zarządzania w PKP.

§ 10. 1. Dyrektorzy centralnych zarządów Ministerstwa Komunikacji działających w zakresie służb kolejowych, zwani dalej „dyrektorami centralnych zarządów służb kolejowych”, kierują w ramach obowiązujących przepisów i wytycznych Ministra Komunikacji sprawami nadzorowanej przez nich działalności służb kolejowych we wszystkich okręgach kolei państwowych i ustalają zadania planowe tych służb w poszczególnych okręgach, w ramach ogólnosieciowych zadań PKP, wynikających z narodowych planów gospodarczych. Ponoszą odpowiedzialność za właściwe kierowanie i nadzorowanie działalności techniczno-eksploatacyjnej służb kolejowych, a w szczególności za wykonywanie przez nie zadań planowych, za postęp organizacyjny i techniczny i wzrost wydajności pracy w służbach, za oszczędną gospodarkę materiałami, za bezpieczeństwo i higienę pracy, za właściwe wykorzystanie środków trwałych, za należytą organizację pracy i kwalifikacje kadry pracowników służby.

§ 13. 1. Naczelnicy zarządów w dyrekcjach kierują, stosownie do poleceń właściwego zastępcy dyrektora

okręgu oraz dyrektora właściwego centralnego zarządu, pracą służby kolejowej w okręgu, wydają operatywne decyzje i nadzorują działalność jednostek organizacyjnych służby okręgu. Ponoszą odpowiedzialność za właściwe kierowanie i nadzorowanie działalności techniczno-eksploatacyjnej służb kolejowych w okręgu, a w szczególności za wykonanie przez nie zadań planowych, za postęp organizacyjny i techniczny i wzrost wydajności pracy w podległych ogniwach organizacyjnych służby, za oszczędną gospodarkę materiałami, za bezpieczeństwo i higienę pracy, za właściwe wykorzystanie środków trwałych, należytą organizację pracy i kwalifikacje kadry pracowników służby oraz za całokształt działalności zarządów.

§ 14. 1. Do składania oświadczeń w imieniu PKP w zakresie praw i obowiązków majątkowych upoważniony jest Minister Komunikacji oraz, w granicach określonych przez Ministra Komunikacji, podsekretarze stanu, kierownicy komórek organizacyjnych w Ministerstwie Komunikacji, dyrektorzy okręgów kolei państwowych i inne organy określone w regulaminach jednostek organizacyjnych PKP, jak również pełnomocnicy PKP — w razie ich ustanowienia — w granicach umocowania.

2. Oświadczenia, o których mowa w ust. 1, osoby upoważnione składają jednoosobowo. Czeki i weksle oraz inne dokumenty obrotu pieniężnego, jak również dokumenty o charakterze rozliczeniowym i kredytowym, stanowiące podstawę do otrzymania lub wydania środków pieniężnych, podpisują łącznie dwie osoby upoważnione.

§ 15. Minister Komunikacji ustala strukturę organizacyjną dyrekcji i innych jednostek organizacyjnych PKP i wydaje regulaminy, które określają szczegółową organizację wewnętrzną, zakresy i sposób działania dyrekcji i innych jednostek organizacyjnych PKP oraz zakres obowiązków i uprawnień organów kierowniczych tych jednostek.

93

ROZPORZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 29 kwietnia 1961 r.

w sprawie uzupełnienia tabeli stanowisk pracowników prezydiów rad narodowych.*(Dziennik Ustaw z dnia 10 maja 1961 r. Nr 23, poz. 110)*

Na podstawie § 3 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 maja 1958 r. w sprawie ustalenia stanowisk, kwalifikacji i uposażenia pracowników prezydiów rad narodowych (Dz. U. z 1958 r. Nr 33, poz. 149, z 1959 r. Nr 17, poz. 95 i z 1960 r. Nr 14, poz. 80) zarządza się, co następuje:

§ 1. Tabelę stanowisk, stanowiącą załącznik nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 maja 1958 r. w sprawie ustalenia stanowisk, kwalifikacji i uposażenia pracowników prezydiów rad narodowych (Dz. U. z 1958 r. Nr 33, poz. 149, z 1959 r. Nr 17, poz. 95 i z 1960 r. Nr 14, poz. 80) w części C, dotyczącej pracowników prezydiów rad narodowych miast nie stanowiących powiatów, dzielnicowych rad narodowych miast nie wyłączonych z województw oraz rad narodowych osiedli, pod lp. 1 w kolumnie 2 uzupełnia się wyrazami „główny księgowy“.

§ 2. W instrukcji, w sprawie zasad i trybu kwalifikowania pracowników na stanowiska przewidziane tabelą stanowisk, kwalifikacji i grup uposażenia zasadniczego, stanowiącej załącznik nr 3

do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 maja 1958 r. w sprawie ustalenia stanowisk, kwalifikacji i uposażenia pracowników prezydiów rad narodowych, w części III dodaje się ust. 8 w następującym brzmieniu:

„8. Stanowisko głównego księgowego może być utworzone w prezydiach rad narodowych miast nie stanowiących powiatów i w dzielnicowych radach narodowych miast nie wyłączonych z województw, posiadających rozbudowaną gospodarkę komunalną, zakłady zdrowia oraz urządzenia kulturalne i socjalne. W prezydiach rad narodowych miast nie stanowiących powiatów i w radach narodowych osiedli, w których utworzono biura, oraz w gromadzkich radach narodowych funkcje głównego księgowego wykonuje sekretarz biura, a w pozostałych prezydiach rad narodowych miast nie stanowiących powiatów funkcje głównego księgowego może wykonywać kierownik referatu finansowego“.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

94

ROZPORZĄDZENIE PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 17 czerwca 1961 r.

w sprawie uposażenia pracowników prezydiów dzielnicowych rad narodowych**w m. st. Warszawie.***(Dziennik Ustaw z dnia 30 czerwca 1961 r. Nr 30, poz. 145)*

Na podstawie § 3 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 maja 1958 r. w sprawie ustalenia stanowisk, kwalifikacji i uposażenia pracowników prezydiów rad narodowych (Dz. U. z 1958 r. Nr 33, poz. 149, z 1959 r. Nr 17, poz. 95 oraz z 1960 r. Nr 14, poz. 80) zarządza się, co następuje:

§ 1. Do tabeli stanowisk w prezydiach dzielnicowych rad narodowych w m. st. Warszawie stosuje się zaszeregowanie ustalone w części A tabeli dla prezydiów rad narodowych miast liczących powyżej 100 tysięcy mieszkańców, stanowią-

cej załącznik nr 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 maja 1958 r. w sprawie ustalenia stanowisk, kwalifikacji i uposażenia pracowników prezydiów rad narodowych (Dz. U. z 1958 r. Nr 33, poz. 149, z 1959 r. Nr 17, poz. 95 oraz z 1960 r. Nr 14, poz. 80) pod warunkiem, że pracownicy posiadają kwalifikacje wymagane od pracowników prezydiów rad narodowych tych miast.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 1961 r.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

ROZPORZĄDZENIE MINISTRÓW SZKOLNICTWA WYŻSZEGO, ZDROWIA I OPIEKI SPOŁECZNEJ, OŚWIATY, SPRAW ZAGRANICZNYCH ORAZ PRZEWODNICZĄCEGO GŁÓWNEGO KOMITETU KULTURY FIZYCZNEJ I TURYSTYKI

z dnia 25 maja 1961 r.

w sprawie warunków, jakim powinni odpowiadać kandydaci na bibliotekarzy dyplomowanych w szkołach wyższych, oraz w sprawie zasad i trybu składania egzaminów bibliotekarskich.

(Dziennik Ustaw z dnia 24 czerwca 1961 r. Nr 29, poz. 143)

Na podstawie art. 128 ust. 3 ustawy z dnia 5 listopada 1958 r. o szkołach wyższych (Dz. U. Nr 68, poz. 336) zarządza się, co następuje:

I. Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Użyte w dalszych przepisach rozporządzenia określenie „ustawa“ oznacza ustawę z dnia 5 listopada 1958 r. o szkołach wyższych (Dz. U. Nr 68, poz. 336).

2. Użyte w dalszych przepisach rozporządzenia określenie „dyrektor biblioteki“ oznacza dyrektora biblioteki głównej szkoły wyższej, o której mowa w art. 14 ust. 1 ustawy.

§ 2. 1. Bibliotekarzami dyplomowanymi są:

- starszy kustosz dyplomowany,
- kustosz dyplomowany,
- adiunkt biblioteczny,
- asystent biblioteczny,

powołani na stanowiska w bibliotekach szkoły wyższej, o których mowa w art. 14 ust. 1 i 2 ustawy.

2. Bibliotekarze dyplomowani wykonują zadania organizacyjne, naukowe i dydaktyczne w bibliotekach szkoły wyższej, polegające na:

- 1) organizowaniu bibliotek i zbiorów bibliotecznych zgodnie z wymaganiami nowoczesnego bibliotekarstwa naukowego,
- 2) prowadzeniu prac naukowo-badawczych w zakresie nauki o książce i bibliotece,
- 3) prowadzeniu prac bibliograficznych i dokumentacyjnych oraz prac edytorskich w oparciu o zbiory biblioteki,
- 4) współdziałaniu w kształceniu i wychowywaniu młodzieży studiującej i młodej kadry naukowej przez przysposabianie biblioteczne studentów i pomocniczych pracowników nauki, organizowanie wystaw i prelekcji oraz upowszechnianie czytelnictwa,
- 5) doskonaleniu kadry bibliotecznej sieci bibliotek szkoły oraz organizowaniu praktyk międzybibliotecznych dla pracowników bibliotek szkół wyższych oraz praktyk dla studentów odbywających studia w zakresie bibliotekarstwa.

§ 3. Na stanowiska bibliotekarzy dyplomowanych określone w § 2 ust. 1 mogą być powołane osoby, które:

- 1) posiadają wykształcenie wyższe i praktykę zawodową szczegółowo określone dla poszczególnych stanowisk w wykazie stanowiącym załącznik nr 1 do rozporządzenia, a ponadto złożyły z wynikiem pomyślnym egzamin bibliotekarski bądź
- 2) posiadają stopień docenta.

II. Egzamin bibliotekarski, zasady i tryb jego przeprowadzania.

§ 4. Do egzaminu bibliotekarskiego może być dopuszczony pracownik szkoły wyższej, który:

- 1) ukończył studia wyższe określone w § 3,
- 2) zamierza poświęcić się zawodowo pracy bibliotecznej i może wykazać się co najmniej dwuletnią pracą w bibliotece szkoły wyższej lub innej bibliotece o charakterze naukowym lub trzyletnią pracą w bibliotece innego typu.

§ 5. 1. Egzamin bibliotekarski składa się z egzaminu pisemnego i ustnego.

2. Egzamin pisemny obejmuje:

- 1) według wyboru przez składającego egzamin:
  - pracę z dziedziny bibliotekoznawstwa, w szczególności z historii bibliotek, organizacji bibliotek, problemów pedagogiki i dydaktyki bibliotecznej, problemów czytelnictwa, techniki bibliotecznej lub
  - pracę z dziedziny bibliografii i nauki o książce (teorii i historii bibliografii, metodyki bibliografii i dokumentacji, dziejów i techniki książki) oraz
- 2) tłumaczenie tekstu naukowego z jednego z następujących języków: angielskiego, francuskiego, hiszpańskiego, niemieckiego, rosyjskiego, włoskiego — według wyboru przez składającego egzamin.
3. Egzamin ustny obejmuje:
  - 1) zagadnienia ogólne z dziedziny organizacji nauki i życia kulturalnego oraz przepisy prawne dotyczące szkół wyższych i bibliotek,
  - 2) organizację i technikę funkcjonowania biblioteki o charakterze naukowym, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień występujących w bibliotece, stanowiącej miejsce pracy składającego egzamin,
  - 3) wybrane zagadnienia z dziedziny bibliografii,
  - 4) problematykę katalogowania i klasyfikowania rzeczowego piśmiennictwa,
  - 5) zagadnienia z zakresu historii i techniki książki, wstępne rozpoznanie rękopisów, druków, opraw, ilustracji oraz innych przedmiotów występujących w zbiorach bibliotecznych,
  - 6) wykazanie się znajomością dwóch języków spośród wymienionych w ust. 2 pkt 2; znajomość drugiego języka wymagana jest w stopniu wystarczającym do opracowania księgozbiorów.

§ 6. 1. Egzamin bibliotekarski składa się przed Komisją Egzaminacyjną dla Bibliotekarzy Dyplomowanych, zwaną dalej Komisją Egzaminacyjną. Komisja Egzaminacyjna działa przy Ministrze Szkolnictwa Wyższego.

2. Komisja Egzaminacyjna składa się z 14—15 osób. Członków Komisji w liczbie 9 osób powo-

kuje Minister Szkolnictwa Wyższego po zasięgnięciu opinii Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego spośród samodzielnych pracowników nauki oraz kustoszy i starszych kustoszy dyplomowanych; ponadto w skład Komisji Egzaminacyjnej wchodzi przedstawiciele ministrów (Przewodniczącego GKKFiT), sprawujących nadzór nad szkołami wyższymi oraz przedstawiciel Stowarzyszenia Bibliotekarzy Polskich.

3. Minister Szkolnictwa Wyższego powołuje przewodniczącego Komisji oraz jego zastępcę spośród 9 osób, o których mowa w ust. 2.

4. Kadencja Komisji Egzaminacyjnej trwa 3 lata.

§ 7. 1. Sesje egzaminacyjne odbywają się co najmniej raz do roku. Termin i miejsce sesji egzaminacyjnej ustala przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej, wyznaczając równocześnie spośród członków Komisji zespół egzaminujący. Przewodniczącym zespołu egzaminującego jest przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej lub jego zastępca.

2. Przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej może powierzyć w razie potrzeby sprawdzenie znajomości języka obcego egzaminatorowi nie wchodzącemu w skład Komisji Egzaminacyjnej.

3. Członkowie Komisji Egzaminacyjnej oraz egzaminatorzy (ust. 2) ze znajomości języka obcego otrzymują za udział w posiedzeniach zespołu egzaminującego bądź w posiedzeniach poświęconych innym pracom wynikającym z zadań Komisji Egzaminacyjnej wynagrodzenie na zasadach i w wysokości określonych w uchwale nr 38 Rady Ministrów z dnia 30 stycznia 1954 r. w sprawie trybu powoływania komisji resortowych i wynagrodzenia za udział w posiedzeniach (Monitor Polski Nr A-30, poz. 442).

4. Członkom Komisji Egzaminacyjnej oraz egzaminatorom w przypadkach gdy wykonują czynności związane z działalnością Komisji Egzaminacyjnej poza siedzibą miejsca stałego zatrudnienia przysługuje zwrot kosztów podróży, należności za noclegi oraz diety według zasad obowiązujących pracowników państwowych.

5. Składającemu egzamin, zatrudnionemu poza miejscem odbywania się sesji egzaminacyjnej, przysługuje zwrot kosztów podróży.

§ 8. 1. Przy ostatecznej ocenie wyniku egzaminu bibliotekarskiego bierze się pod uwagę wynik egzaminu pisemnego i ustnego.

2. Wynik egzaminu bibliotekarskiego oznacza się oceną: bardzo dobrze, dobrze, dostatecznie i niedostatecznie. Ocen pośrednich nie stosuje się.

§ 9. 1. W razie niedostatecznego wyniku egzaminu bibliotekarskiego przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej na wniosek składającego egzamin wyznacza termin powtórnego egzaminu. Termin ten nie może być krótszy niż 6 miesięcy, nie dłuższy jednak niż 2 lata. W razie ponownego niedostatecznego wyniku, egzaminu powtarzać nie można.

2. Nieprzystąpienie do egzaminu bez uzasadnionej przyczyny jest równoznaczne z wycofaniem podania o dopuszczenie do egzaminu.

§ 10. 1. Z przebiegu egzaminu sporządza się protokół, który podpisują członkowie Komisji Egzaminacyjnej należący do danego zespołu egza-

minującego, a w przypadku określonym w § 7 ust. 2 — również egzaminator z języka obcego.

2. Protokół w szczególności powinien zawierać tematy egzaminu pisemnego i ustnego.

§ 11. Osoba, która złożyła egzamin bibliotekarski z wynikiem pomyślnym, otrzymuje świadectwo stwierdzające złożenie tego egzaminu według wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do niniejszego rozporządzenia.

§ 12. 1. Osoba posiadająca stopień naukowy doktora albo dyplom stwierdzający nadanie tytułu magistra bibliotekarstwa może ubiegać się o zwolnienie z części egzaminu bibliotekarskiego, o którym mowa w § 5.

2. Zwolnienia z części egzaminu bibliotekarskiego udziela Komisja Egzaminacyjna na wniosek rektora uzgodniony z dyrektorem biblioteki. Komisja Egzaminacyjna ustala równocześnie dla tej osoby zakres egzaminu bibliotekarskiego.

III. Przepisy końcowe i przejściowe.

§ 13. Za równorzędne ze złożeniem egzaminu bibliotekarskiego przez osobę zatrudnioną w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia w służbie bibliotecznej szkoły wyższej uznaje się:

- 1) posiadanie tytułu magistra bibliotekarstwa lub uzyskanie przed wejściem w życie zarządzenia Ministra Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 lutego 1953 r. w sprawie ustalenia specjalności tytułu magistra i inżyniera magistra w szkołach wyższych (Monitor Polski Nr A-24, poz. 291) tytułu magistra po ukończeniu studiów wyższych na Uniwersytecie Łódzkim w zakresie filologii polskiej, historii bądź socjologii ze specjalizacją bibliotekarską,
- 2) sprawowanie funkcji kierownika praktyk międzybibliotecznych organizowanych przez Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego w wybranych bibliotekach szkół wyższych w latach 1952—1957 lub udział w charakterze członka komisji egzaminacyjnej powołanej przez Ministra Szkolnictwa Wyższego do przeprowadzenia egzaminów po zakończeniu praktyki międzybibliotecznej II stopnia,
- 3) posiadanie świadectwa stwierdzającego złożenie (w okresie do roku 1948) egzaminu ustanowionego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 kwietnia 1930 r. o służbie przygotowawczej i egzaminie kandydatów na stanowiska I kategorii w państwowej służbie bibliotecznej (Dz. U. Nr 36, poz. 294) lub świadectwa, stwierdzającego odbycie praktyki międzybibliotecznej II stopnia, zakończonej złożeniem z wynikiem pomyślnym egzaminu przed Komisją Egzaminacyjną powołaną przez Ministra Szkolnictwa Wyższego (pkt 2).

§ 14. Osoba zajmująca w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia stanowisko dyrektora (kierownika), wicedyrektora lub kustosza w bibliotece szkoły wyższej, posiadająca 9-letni staż pracy na jednym z tych stanowisk lub łącznie albo posiadająca stopień naukowy doktora, może ubiegać się o uznanie jej dorobku naukowego, organizacyjnego lub dydaktycznego w zakresie bibliotekarstwa za równorzędny ze złożeniem egzaminu, o którym mowa w § 5. Weryfikację przeprowadza

Komisja Egzaminacyjna na posiedzeniu w pełnym składzie.

§ 15. 1. Osobę zajmującą w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia stanowisko dyrektora (kierownika), wicedyrektora lub kustosa w bibliotece szkoły wyższej uznaje się za posiadającą staż pracy wymagany na stanowisko starszego kustosa dyplomowanego, jeżeli przed zaszerogowaniem na jedno z tych stanowisk na podstawie § 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 2 czerwca 1956 r. w sprawie ustalenia stanowisk służbowych i uposażeń pracowników służby bibliotecznej, zatrudnionych w bibliotekach szkół wyższych, Polskiej Akademii Nauk oraz w niektórych innych bibliotekach (Dz. U. Nr 20, poz. 99) pracowała co najmniej 12 lat w służbie bibliotecznej.

2. Osobę zajmującą w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia stanowisko dyrektora (kierownika), wicedyrektora lub kustosa w bibliotece szkoły wyższej uznaje się za posiadającą staż pracy wymagany na stanowisko kustosa dyplomowanego, jeżeli zajmując stanowisko dyrek-

tora (kierownika) pozostaje w służbie bibliotecznej co najmniej 9 lat lub zajmując stanowisko wicedyrektora lub kustosa pozostaje w służbie bibliotecznej co najmniej 12 lat.

3. Osoba zatrudniona w szkole wyższej w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia na stanowisku zastępcy profesora, a zamierzająca poświęcić się zawodowo pracy bibliotekarskiej w szkole wyższej, może być powołana na stanowisko kustosa dyplomowanego, jeżeli na stanowisku zastępcy profesora pozostawała co najmniej 6 lat oraz złoży egzamin bibliotekarski.

§ 16. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Szkolnictwa Wyższego:

w z. *E. Krassowska*

Minister Zdrowia i Opieki Społecznej:

J. Sztachelski

Minister Oświaty: *W. Tułodziecki*

Minister Spraw Zagranicznych: w z. *J. Winiewicz*
Przewodniczący Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki: *W. Reczek*

Załączniki do rozporządzenia Ministrów Szkolnictwa Wyższego, Zdrowia i Opieki Społecznej, Oświaty, Spraw Zagranicznych oraz Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki z dnia 25 maja 1961 r. (poz. 143).

Załącznik nr 1.

WYKAZ KWALIFIKACJI WYMAGANYCH DO ZAJMOWANIA STANOWISKA BIBLIOTEKARZY
DYPLOMOWANYCH W SZKOŁACH WYŻSZYCH

Lp.	Nazwa stanowiska	Wymagane kwalifikacje w zakresie:	
		wykształcenia	ilości lat praktyki zawodowej
1	Asystent biblioteczny	dyplom stwierdzający ukończenie studiów wyższych i nadanie tytułu magistra, magistra inżyniera lub lekarza bądź świadectwo stwierdzające ukończenie studiów równorzędnych.	1. 3 lata pracy w służbie bibliotecznej w bibliotece szkoły wyższej lub innej bibliotece o charakterze naukowym bądź 2. 3 lata pracy na stanowisku pomocniczego pracownika nauki, bądź 3. 4 lata pracy w służbie bibliotecznej w bibliotece innego typu.
2	Adiunkt biblioteczny	dyplom stwierdzający ukończenie studiów wyższych i nadanie tytułu magistra, magistra inżyniera lub lekarza bądź świadectwo stwierdzające ukończenie studiów równorzędnych.	1. 3 lata pracy na stanowisku asystenta bibliotecznego bądź 2. 6 lat pracy na stanowisku pomocniczego pracownika nauki, w tym 3 lata na stanowisku starszego asystenta, bądź 3. 6 lat pracy w służbie bibliotecznej w bibliotece szkoły wyższej lub innej bibliotece o charakterze naukowym, bądź 4. 9 lat pracy w służbie bibliotecznej w bibliotece innego typu.
3	Kustosz dyplomowany	dyplom stwierdzający ukończenie studiów wyższych i nadanie tytułu magistra, magistra inżyniera lub lekarza bądź świadectwo stwierdzające ukończenie studiów równorzędnych.	1. 6 lat pracy na stanowisku adiunkta bibliotecznego bądź 2. 12 lat pracy na stanowisku pomocniczego pracownika nauki, w tym 3 lata na stanowisku adiunkta, bądź 3. 12 lat pracy w służbie bibliotecznej w bibliotece szkoły wyższej lub innej bibliotece o charakterze naukowym, w tym 3 lata na stanowisku dyrektora (kierownika), wicedyrektora, kustosa.
4	Starszy kustosz dyplomowany	dyplom stwierdzający ukończenie studiów wyższych i nadanie tytułu magistra, magistra inżyniera lub lekarza bądź świadectwo stwierdzające ukończenie studiów równorzędnych.	1. 8 lat na stanowisku kustosa dyplomowanego bądź 2. 10 lat pracy w służbie bibliotecznej w bibliotece szkoły wyższej lub innej bibliotece o charakterze naukowym na stanowisku dyrektora (kierownika), wicedyrektora, kustosa).

Komisja Egzaminacyjna dla Bibliotekarzy Dyplomowanych
przy Ministrze Szkolnictwa Wyższego
(pieczęć podłużna)

Załącznik nr 2.

Ś W I A D E C T W O

Obywatel (ka) . . . . .
(imię i nazwisko)

urodzony (a) dnia . . . . . w . . . . . powiat . . . . .

zatrudniony (a) w . . . . .

złożył (a) w dniach . . . . . 19..... r. egzamin bibliotekarski
dla kandydatów na stanowiska bibliotekarzy dyplomowanych z wynikiem . . . . .

Podstawa: rozporządzenie Ministrów Szkolnictwa Wyższego, Zdrowia i Opieki Społecznej, Oświaty, Spraw Zagranicznych oraz Przewodniczącego Głównego Komitetu Kultury Fizycznej i Turystyki z dnia 25 maja 1961 r. w sprawie warunków, jakim powinni odpowiadać kandydaci na bibliotekarzy dyplomowanych w szkołach wyższych, oraz w sprawie zasad i trybu składania egzaminów bibliotekarskich (Dz. U. Nr 29, poz. 143).

Nr . . . . . Przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej

. . . . . , dnia . . . . . 19..... r. Członkowie Komisji Egzaminacyjnej

m. p.

Wydawca: Centralna Rada Związków Zawodowych

Zamówienia i przedpłaty na prenumeratę przyjmowane są w terminie do dnia 15 miesiąca poprzedzającego okres prenumeraty — przez: Urzędy Pocztowe, listonoszy oraz Oddziały i Delegatury „Ruchu”. Można również zamówić prenumeratę dokonując wpłaty na konto PKO Nr I-6-100020 — Centrala Kolportażu Prasy i Wydawnictw „Ruch” — Warszawa, ul. Srebrna 12.

Cena prenumeraty: kwartalnej zł 10.—, półrocznej zł 20.—, rocznej zł 40.—.

Cena prenumeraty za granicę jest o 40% wyższa od ceny podanej wyżej. Przedpłaty na prenumeratę przyjmuje na okresy kwartalne, półroczne i roczne Przedsiębiorstwo Kolportażu Wydawnictw Zagranicznych „Ruch” w Warszawie, ul. Wilcza 46 za pośrednictwem PKO Warszawa, konto Nr I-6-10024.

Egzemplarze zdezaktualizowane można nabywać w sklepie przy ul. Wiejska 14 w Warszawie. Zamówienia spoza Warszawy należy kierować do Centrali Kolportażu Prasy i Wydawnictw „Ruch”, Warszawa, ul. Srebrna 12.